עין משפט
נר מצוה

לז א ב מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ד:
לח ג מיי' פי"ג מהל' פסולי"מ הלכה ח:

מוסף רש"י

לינת אימורין. דכמילי דקטרה ולמי פסלה ליה (לקמן קד:) מועלין בהן על בית הדשן. פרס הנשרפים ושעירים הנשרפים הן קדשי קדשים, והוצאת דמן קונטרס לפיגול אם מיצא עליהן בשעת שחיטה, וכיון דלית ליה כהו ניחה לכהנים מועלין בהן בשעת הדשן במקום שריפתן: עד שיותך הבשר. עד שיתפצל הבשר שנעשה לפר דסיירו מלומן (מעילה ט.). לכל זמן שלא נעשית מלומן מועלין בהן (לקמן שם) אלא בדורקין שבעין. דהוי מוס עובר ואינו ניכר (מנחות עט. וש"נ ברוש"ש): דורקין. טול"ן בגון (ישעיה נז) הטוחה כדוק שמים, ולהכי לא ידעו דאין שום מומן ניכר כל כך, ל"ת דורקין שם לו מוס לשעפעפים, ולהכי קרי לשעפעפים דוק, [דשעפעפים] על העין כדקיע, דהכי אמרינן בספרי מגודות העין דומה לעולם קטן, השעפעפים [השערות] כנגד הקרקע והממתן כנגד הלחלוחית והנקב שמקיף את העין כנגד יס מוקיעס שסובב את העולם והמוכר שנו שהוא עגול דומה לגלגל ממה (בבורות טז.): הוראיל והשערים בעופות. דכתיב (ויקרא כג) תמים זכר בבקרים, תמות חכמות בבהמה ואין תמות חכמות בעופות, ומיהו מוסקר אבר לא פסלה מוס הקריבהו גם לפחתך, וכל מוס מגוסו: והוא שקדם הקדישה את מומה. שהלה עליהן קדושת מוסק קודס, אבל קדס מומן לקדשן לא היו קדשי מוסק מימיהן ואין המוסק מקדישן (לקמן פה.):

ליקוטים

מתני'. שחטו על מנת להניח את דמו בו' ר"י פוסל וחכמים מכשירין. פי' ת"ק סבר דוקא לזרוק דמו ולהקטיר אימוריו למחר או לזרוק דמו ולהקטיר אימוריו בחוץ הוא דהויא מחשבה הפוסלת, כדנס"ל (לעיל כח:) מהאכל יאכל אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח, אבל מחשבת הוצאת חוץ לא הויא מחשבה לפסלוי, ואע"פ שחישב על דבר שאם עשה מעשה נפסל הקרבן בכך, המעשה פוסלת הקרבן אם עשה, אבל אם חישב ולא עשה אינה פוסלת המחשבה, ומש"ה תני בכל הפסילות הללו שאין המחשבה שלהן פוסלת כי אם מחשבת חוץ לזמנו וחוץ למקומו או מחשבת שלא לשמו גבי פסח וחטאת, ומחשבת עולים וטמאים אע"ג דפסלה גבי פסח כדתנן בפסחים (סא ע"א) שחטו לעולים ולטמאים פסול, משום דבעי' שיהא הפסח נשחט לשם אוכליו כדנפ"ל מאיש לפי אוכלו תכוסו, אבל בשאר זבחים אינה פוסלת ומשום הכי תני גבי פסח לשבר עצמות הפסח ולוכל ממנו נא, דדוקא מחשבה זו לא פסלא גבי פסח אבל מחשבת עולים וטמאים פוסלת בו. ור' יהודה פוסל במחשבת חינוח ומחשבת הוצאת חוץ (ספרי ריי"ד):

מבאן שייך לעמ' הבא

ובשר זבח תודת שלמיו בו'. יש כאן רבויין הרבה לרבות חטאת ואשם ואיל נזיר וחגיגת י"ד שיהיו נאכלין ליום ולילה. לשון רש"י [ויקרא ז, טו]. ואין זה נכון, שחגיגת י"ד נאכלת לב' ימים ולילה אחד כשאר שלמים. וכן שנינו במסכת פסחים [נא ע"ב] אשר תזבח בערב ביום הראשון בחגיגת י"ד הכתוב מדבר שנאכלת לב' ימים ולילה אחד, שכשהוא אומר ביום הראשון עד בקר הרי בקר שני אמור. ורש"י עצמו כתב זה בסדר ראה אנכי [דברים טז, ד] אבל בכאן סבר הרב כדברי בן תימא דאמר [פסחים ע ע"א] חגיגת י"ד שהיא באה עם הפסח הרי היא כפסח ונאכלת ליום ולילה ואינה נאכלת אלא צלי עד חצות ואינה נאכלת אלא בלילה. אבל לדברי בן תימא אינה באה מריבויין הללו אלא שהיא כפסח לכל דבר ואינה באה אלא מן הצאן וזכר ובן שנה מדכתיב ולא ילין לבקר זבח חג הפסח וגו' כדאיתא התם. אבל כתב הרב זה מברייתא השנויה בת"כ דקתני ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל הרי זה בא ללמד על הנאכלין ליום אחד, אין לי אלא תודה ומנין לרבות את הלחם ת"ל קרבנו, ומנין לרבות את הולדות ואת התמורות ת"ל ובשר, ומנין לרבות חטאות ואשמות ת"ל זבח, ומנין לרבות שלמי נזיר ושלמים הבאים מחמת הפסח ת"ל שלמיו, זו היא הברייתא הזו, ופירש הרב בשלמים הבאים מחמת הפסח שהיא חגיגת י"ד שהיא באה עם הפסח. וכן מצאתי במסכת פסחים בפ' מי שהיה [דף צו ע"ב] שפי' לשם ב' לשונות בשלמים הבאים מחמת הפסח וכתב ל"א חגיגת ארבעה עשר וזו שמעתי. ולסכך הרב בכאן על שמועתו, ואין הדבר כן, אלא שלמים הבאים מחמת הפסח היינו מותר

וש"מ מיגו דפסלה בה לינה פסלה בה מחשבה. תימה לרבי שמעון דאמר לקמן פרק טבול יום (דף קד:) למעט מחשבה לא פסלה לינה פסלה ור"ל משום דלא בעי למפסט הא דבעי ר' ירמיה פ' טבול יום לינה מהו שתועיל בפריס הנשרפים ועוד ר"ל דקסבר הס"ס דמי לינה מועלת מועיל [ה] פיגול לענין דמס פיגל בזמיורים פיגל הבשר לכל הפחות: [ו] **לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל.** הוס הדין למחר:

הא שליל ושיליא חייבין אלא ש"מ כאן מחמת זבח בו'. ות"ת מכאי נותר וטמא קשיא דמשמע הכא (דוקא) [ל][דיוקא] דשליל ושיליא חייבין משום נותר וטמא ובריישא לעיל קתני ואין חייבין עליהס משום פיגול ומחי לישנא משום נותר וטמא ור"ל לעולם [ל] אין חייבין משום שליל ושיליא משום נותר וטמא והאי דשייריה) דשייריהו] משום פיגול: **אלא** בדורקין שבעין הואיל וכשרים בעופות. [ט] נלמ דוקא דורקין שבעין דה"ה שאר מומין שאינן ממוסקי אבר כדאמר בפרק קמא דקדושין (דף כד:) דוקא יבש גפה [ל] ונסמית עינה [ט] אי נמי שאר מומין פסלי מדרבנן ומה שפי' בקונטרס דמוסקר אבר פסול בעוף משום הקריבהו גס לפחתך בחוס פירש דבפרק דריס לה בקדושין (ג"ז שס) מדכתיב מן העוף ולא כל העוף: הא חישב באימורין שבעין עצמן: [ט]ת"ש [א]פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה מאי לאו לינת בשר וש"מ מגו דפסלה בלינה [א] פסלה בה מחשבה לא לינת אימורים הא מדקתני סיפא כולן [ב]מועלין בהן על בית הדשן עד שיותך הבשר מכלל דרישא לינת בשר מידי אריא הא כדאיתא והא כדאיתא רישא אימורים וסיפא בשר מותיב (רבא) [רבה] [ג] ואלו שאין מפגלין ואין מתפגלין צמר שבראשי כבשים ושער שבזנב תיישים והעור והרוטב והקיפה והאלל והמוראה והעצמות והגידין והקרנים והטלפים והשליל והשיליא וחלב המוקדשין וביצי תורין [כולן] לא מפגלין ולא מתפגלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ומפגלין הזבח ולא מתפגלין את הזבח ולא מפגלין מחמת עצמן א"ה הא דקתני סיפא כולן לא מפגלין ולא מתפגלין הא תו למה לי ולישמיך אין חייבין עליו [ב] משום פיגול הא תו למה לי אלא איידי דבעי למיתנא נותר וטמא תנא פיגול הכא נמי איידי דבעי למיתני המעלה מהן בחוץ [ג] תנא נמי וכולן לא מפגלין ולא מתפגלין רבא [ד] אמר אף אנן נמי תנינא השוחט את המוקדשים לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל והמולק את התורים לאכול ביציהם בחוץ לא פיגל והדר תני חלב המוקדשין וביצי תורים אין חייב עליהן משום פיגול נותר וטמא הא שליל ושיליא חייבים אלא לאו ש"מ כאן מחמת הזבח כאן מחמת עצמן ש"מ: [ג] תנן התם ובעלי מומין ר"ע מכשיר בבעלי מומים א"ר חייא בר אבא [ה] א"ר יוחנן לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשירים בעופות והוא שקדם הקדישה [ח] את מומה (א"ר חייא בר אבא) ומודה רבי עקיבא בעולת [ו] נקבה דכמאן דקדם מומה להקדישה דמי מתיב רבי זירא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימן חייב והיכי משכחת לה בעולת נקבה אי אמרת בשלמא קסבר רבי עקיבא עולת נקבה אם עלתה לא תרד הא מני ר"ע היא אלא אי אמרת אם עלתה תרד הא מני אימא המעלה מהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב והא מהן קתני ואימן דומיא דידהו אלא אימא המעלה מאימוריהן בחוץ פטור הא מאימורי אימן חייב: **מתני'** שחטו על מנת להניח את דמו או אימוריו למחר או להוציאן [ז] לחוץ [ס]**רבי יהודה** פוסל [ג]וחכמים מכשירין ע"מ ליתנן על גבי הכבש שלא כנגד היסוד [ח] **וליתן את הניתנים למעלן למטה ואת הניתנים למטה למעלן ואת הניתנים חימורין עצמן.** יותרת הכבד והכליות מבל לא בשר שמין מתפגל [ט] בשר שהוא גופו [שלן] זבח מבל בשר המפגל [ט] לכיון שלא חשיב מחשבה לעניין פיגול לא חשיב נמי מחשבה לעניין חיפגולי: **ונוקרו.** נתקנו [י] לקבוע פסולין הללו: **נטבול יום ובמחוסר כיפורים.** מס נגעו בהן: [יא]**מדפסלה ליה.** פסלה נמי מחשבת ליה: **מאי לאו ליה בשר.** קתני שמס לן נפסל וה"ה למחשבת ליה שפוסלת בשבר ונמי נמי דהיכא דמיחב מבשר עלמו לא מקוק מינה דהא מחשבה בשבר שבשרו לאכול למחר בעי [יב] ובריישא לעיל נמי תניא בהדיא ושון שמס חייב לאכול פריס לא עשה כלום לפילו לפסול מיהו הא דייקינן מינה דמחשבת לינת אימורים מפגלת הבשר כרבי שלעזר: **לא ליה אימורים.** דקתני [יג] לפסלה האימורים נפסלים בליה קתני ולכוותה פשוט [יד] מינה דמחשבת לינת אימורים מפגלת בשר: **עד שיפוך שם הבשר.** גרסינן בסמ' מעילה [דף ט.] ול"ג משיותך דל"ל הוה ליה לשבר שנעשית מלותו ואין מועלין בו [ו] אבל עד שיתיך דאכתי לית בהו [טו] טורך עבודת גבוה קרי בהו [טו] מקדשי ס': **ולא מפפגלין.** לקמיה מפרש ליה: **למר שברישי לבשים ושער שבזנב תיישים.** לישנא דלמ"ל דלא מהניא מחשבה בהו משום דעור הרשם קרב עם הרשם שאינו בכלל הפסוט כדתניא בהמשוסט (מוליו דף מז.) מנין לרבות הרשם שכבר הותז ומהניא ליה מחשבת הקטרה בהנך מיהא לא מהניא מחשבה שם מיצא להקטיר למחר דלמו דרכו להקטיר הוא דגבי שם עלו ירדו קא מני להו בפ' המזבח (לקמן דף פה:): **והמולק.** שלן עוף: **והאבל.** שלא בהמה. והטובר ל"ג להיינו שלין: **ואבל המוקדשין.** חלב שבדלי נקבה: שכי גרסינן לבריישא הכא ומוסיפתא כך שנויה כולן לא מפגלין ולא מתפגלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא והמעלה מהן בחוץ פטור ר"ג לגירסא דגמ' מאי לאו לא מפגלין את הזבח ולא מפגלין מחמת הזבח ולא מפגלין את עצמן לי' ל"ל. ועוד ל"ל לקמן ר"ל לישה שפלה בשבר ומחשבה לא שפלה בשבר עלמו, אבל בשחשב בהמיורים דין הוא שיועיל לפבל הבשר כיון דשייכא ביה בשבר (מחוט' הר"פ ד"ה): ד"ה **הא שליל ובו'** וי"ל דלעולם אין חייבין אשליל ושליא משום נותר וטמא. ושפי לשייריהו משום (לשייר) פיגול דשייך בהו פיגול משום זבח, וטעמא משום דבשאר מיכל מיעוטא הזבח בשאר ליכל ופיגול וטמא ליפי מעוטא, אבל מיבח הזבח בהו לא ליפיגל מעוטא דכל מיכל בהמה לא ליפיגל ולא ליטמא, ופפיגול דבלמו מיעוטא יש לחלק בין נותר לפיגול מידי דהוי לפריס דאמר לעיל פיגול בהמיורים כי

צמר שבראשי כבשים. מילמריך לפמיועין דלא מהני כה מחשבה ומע"ג דשור הרשם קרב עם הרשם שאינו בכלל הפסוט אפ"ה לא מהני כה מחשבה משום דלא קרינא ביה בשאר מיכלא הזבח כשאר ליכל אבל בשר הרשם נמי